

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

Deze week in *Mijn weekblad* maar weer eens een herinnering aan de bezettingstijd. Hoeveel foutieve verhalen zijn daarover in de loop der jaren al niet verschenen? Tijd voor af en toe een correctie.

Nog een jeugtherinnering

The Ramblers waren voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog een uiterst populair dansorkest. Er zijn destijds veel misverstanden over hen ontstaan. Ze zouden ‘fout’ zijn geweest in de oorlog. Het tegendeel was waar. Toen de joodse leden Sem Nijveen en Sal Doof in 1941 werden weggevoerd, waren bij de optredens die volgden twee lege stoelen te zien. The Ramblers hebben tijdens de oorlog de zorg op zich genomen van de joodse leden, inclusief gelegenheid tot onderduiken.

In 1942 vaardigde het Departement van Volksvoorlichting en Kunsten een verbod uit op "negroïde elementen in dans- en amusementsmuziek" uit. Ook scatzingen, dempers en drumstops, en zowat alles wat jazz tot jazz maakt, werd vanaf 1942 verboden. Toch herinner ik mij een concert van The Ramblers tijdens de oorlog in Zaandam en daar kondigde Theo Uden Masman o.a. het nummer "In de stemming" aan, dat fenomenale

nummer met triolen in de vierkwartsmaat, dat we herkenden als "In the Mood" van Glen Miller. Dat waren die kleine verzetsdaden waarvan we in die tijd mateloos konden genieten.

Toch kwam het feit dat Theo Uden Marsman met zijn dansorkest voor de openbare oproep was blijven werken, hem na de bevrijding duur te staan. Vooral zijn optreden voor de Wehrmacht werd hem kwalijk genomen. Hij werd beschuldigd van collaboratie. Na de bevrijding kreeg het orkest korte tijd een speelverbod. De eerste concerten in Nederland verliepen tumultueus door protesten van verzetslieden. Maar Sem Nijveen, die na de oorlog gewoon weer terug keerde in het orkest, zei over de oorlog: "Ze speelden door om te leven". Hij was het niet eens met het beeld dat de Ramblers "fout in de oorlog" waren geweest en had een hoge pet op van de vasthoudendheid waarmee Theo Uden Masman hem en zijn lotgenoot Sal Doof steeds had beschermd.

Toen ik als achttienjarige moest onderduiken kwam ik in de lente van 1944 terecht bij vrienden van mijn ouders in Hilversum. Op dat onderduikadres had ik een buurman en dat was Wim Poppink van de Ramblers. Ik had m'n gitaar meegenomen en ik zong er mijn eigen liedjes. Bij een bezoek aan de burens besloot Poppink een ervan te gebruiken voor hun orkest. Later heeft hij eerst de tekst en toen de muziek veranderd en op zijn eigen naam gezet. Daarmee was mijn kans op een carrière in de popmuziek verkeken. Maar aan The Ramblers kan ik alleen maar met warme gevoelens terugdenken.

Waarom de vlinder zo mooi is

Met een bioloog in de familie kon het antwoord niet uitblijven. Nico stuurde mij een reactie op mijn vraag waarom de dagpauwoogvlinder zo mooi is. De mooie tekening van de dagpauwoog op de binnenzijde van de vleugels heeft twee functies: aantrekken van een partner en het afschrikken van predators. Je kan je het schrieffect voorstellen als de vlinder zijn vleugels spreidt en er vier ogen te zien zijn.